

Sterke kanten zijn ongetwijfeld de volstrekt probleemloze bediening en installatie, en het goede klavier

Gevoelige jongens

Korg concentreerde zich enige tijd op usb-controllers in miniformaat, zoals de Microkey en de Nano-serie met daarin pad-, keyboard- en fader-controllers. Nu komen ze met volgroeide controllers in de vorm van de Taktile 25 en 49. Verrassing: ze zijn ook verkrijgbaar met Triton-sounds.

door Alex Buurman > alex@interface.nl

Yamaha ging Korg voor in het concept van een controller met ingebouwde synth-engine. Vorig jaar verschenen de MX49 en MX61 die behalve bedieningsfuncties voor bekende daw's als Cubase, Logic en Sonar ook waren voorzien van sounds uit de befaamde Motif-serie. De MX'en richten zich vrij expliciet op Cubase. Niet zo verwonderlijk, want Steinberg, de producent van Cubase, werd enige jaren geleden ingelijfd door Yamaha. Ze zijn wel gewoon bruikbaar met de andere daw's, maar een aantal functies is uitsluitend te gebruiken in combinatie met

• korte promo en video over het bespelen van de pads door Korg
• handleiding

Cubase. De MX49 en MX61 zijn handige en erg goed klinkende keyboardcontrollers. Korg richt zich echter meer op de algemene gebruiker en waar Yamaha terugrijpt op de illustere Motif-serie, doet Korg dat met haar gelauwerde Triton-serie.

Flexibel

Afgezien van die ingebouwde synth is de Taktile een vrij normale, zeer lichte en compacte controller. De versie met 25 toetsen heeft acht drumpads en die met 49 toetsen zestien. Doordat er twee padbanken zijn kun je het dubbele aantal sounds met de pads bespelen.

Met deze pads kun je behalve midi-noten ook program changes en akkoorden versturen. Taktile heeft acht faders, acht draaiknoppen en acht druktoetsen die vrij toe te wijzen zijn. Daarnaast is er een sectie met gebruikelijke transportfuncties als Play, Fast Forward, Fast Rewind, Stop, Play, Record en Cycle. Ook kun je hiervandaan markers in je project aanbrengen en als je dat wilt, meteen laten lopen. Wat spannender is het touchpad en de daaronder geplaatste touchfader. Dat x/y-touchpad kennen we bijvoorbeeld van Korg's Kaoss Pad en Kaossilator. Je bestuurt daarmee twee parameters tegelijkertijd en hij reageert ook op tikken, waarbij je een derde parameter aanstuurt. Met de touchfader kun je waardes met één stap verhogen of een reeks waardes doorlopen, maar je kunt er ook de afspeelpositie binnen een project mee verplaatsen.

Die twee bedieningsorganen kun je ook inzetten als regulier trackpad en dan fungeren ze als muisbesturing. Echt grappig wordt het pas als je het touchpad en de touchfader instelt op Touch Scale, want dan verstuurt het pad

midinoten binnen een toonladder die je zelf kunt kiezen en verander je met de touchfader de basistoon. Je kunt kiezen uit een omvangrijke collectie toonladders, van mineur, majeure, pentatonisch en kerktoonladders tot en met Arabische, Japanse en Hawaïaanse varianten. Het bereik van het touchpad, als je van links naar rechts strijkt, is instelbaar van één tot en met vier octaven.

Automaatje

In eerste instantie is het wat verwarrend, maar wanneer je de drumpads gebruikt om akkoorden te versturen, dan worden die akkoorden gekoppeld aan de toonladders die je hebt ingesteld voor het touchpad. Op zich is dat natuurlijk een beperking, want je kunt niet zelf akkoorden samenstellen, maar het maakt de zaken ook wel een stuk gemakkelijker. De akkoorden die je met de zestien (of acht bij de Taktile 25) pads speelt, blijven binnen de gekozen toonladder. En, je kunt aangeven hoe gecompliceerd de akkoorden zijn die de pads genereren: van

tweestemmige klanken op basis van een tert tot en met vierstemmige akkoorden met toevoegingen als sexten of septimen. Ook al heb je helemaal geen enkele muziktechnische kennis, met het touchpad en de drumpads kun je volstrekt verantwoorde harmonieën met bijpassende melodieën spelen.

Of, je creëert een chaos van heb ik jou daar, want dat kan ook. Als dat is wat je beoogt, kan de arpeggiator van pas komen. Die kan immers dingen spelen die met vingers technisch gezien onmogelijk zijn; al moet ik toegeven dat een arpeggiator per definitie structuren aanbiedt. Die arpeggiator is erg simpel uitgevoerd, met 21 patronen, waarbij de gate-tijd, swing en het bereik in te stellen zijn. Hij sync't aan de interne clock van de Taktile of aan de binnenkomende clock uit het daw. De bediening is daardoor ook erg simpel; je raakt niet snel het overzicht kwijt.

Mackie Control

Waar het bij dit soort controllers om draait, is hoe gemakkelijk ze te koppelen zijn aan de

INFO

- **prijzen incl.:**
Taktile 25 € 265,-
Taktile 49 € 385,-
Triton Taktile 25 € 385,-
Triton Taktile 49 € 505,-
- **distributie:**
Voerman Amersfoort BV,
033 461 2908
- **internet:** www.korg.com,
www.voerman.nl

software die je als daw gebruikt. Korg heeft erg zijn best gedaan om dit probleemloos te laten verlopen. Als je een Mac hebt en Logic of Garageband gebruikt kun je een plug-in downloaden die ervoor zorgt dat de Taktile onmiddellijk wordt herkend en met bijzonder weinig handmatige instellingen de meest voor de hand liggende functies bedient. Met andere softwarepakketten is het eigenlijk niet zo heel veel moeilijker, want dan werkt de Taktile volgens het Mackie Control-protocol. Sterker nog: op het moment dat je je favoriete daw opstart, stelt de Taktile zich onmiddellijk in als controller en krijg je ook terugmelding van kanalen die in opname staan, gemute zijn of in Solo mode staan. Met de trackknoppen kies je steeds acht naast elkaar liggende kanalen in je daw. Met de acht drumpads zet je kanalen in opname, mute of solo. Die functie kies je met de aparte Assign-knop. De faders regelen het volume van de kanalen en de draaiknoppen het panorama. Ook weer volstrekt recht-door-zee.

Wil je die functies wijzigen, dan is er de ook weer simpele editsoftware, die je jammer

>>

Het klavier geeft net genoeg tegendruk om het gewicht van toetsen te suggereren

>> genoeg niet naast je daw kunt draaien. Wil je parameters wijzigen dan moet je je daw afsluiten en de editor apart opstarten; niet zo handig. Afgezien daarvan: het instellen werkte bij mij met verschillende daw's volkomen probleemloos. Je kunt je bijna niet meer voorstellen wat voor horror dit vroeger bij veel van deze usb-controllers opleverde. Jammer genoeg zijn er nog steeds usb-controllers, ook in deze prijsklasse, waarbij dit onmogelijk of belachelijk gecompliceerd is.

Overigens moet je wel de Korg usb-midi-driver installeren, want de Taktiles zijn niet class compliant, maar ook dat is een fluitje van een cent.

Netjes

Het klavier is – binnen dit genre – uitstekend. Niet zompig of instabiel: gewoon net genoeg tegendruk om het gewicht van toetsen te suggereren zonder aan je vinger te kleven bij het terugveren, en met een duidelijk eindpunt. Wel jammer dat aftertouch ontbreekt. De pedaaling herkent overigens ook geen half indrukken; een beetje karig is dat wel. Gelukkig is er naast die vrij toekbare ingang voor een voetschakelaar ook een ingang voor een expressiepedaal waarmee je parameters continu voetmatig kunt bedienen. De algemene uitvoering is zéér licht, uitsluitend van kunststof, maar tegelijkertijd

smaakvol; hij maakt helemaal geen prullerige indruk.

Sounds

Neem de prijs van een Taktile 25 of 49, tel daar honderdtwintig euro bij op en je krijgt Triton-sounds ingebouwd. In plaats van 'Taktile' heet hij dan 'Triton Taktile'. Er zitten 512 van deze Triton-sounds in. Met de draaiknoppen en faders kun je een aantal vaste parameters veranderen, zoals volume, cutoff-frequentie, resonantie, onderdelen van de envelope generator en de effect-sends. De veranderingen die je zo aanbrengt kun je niet opslaan. Wel kun je een eigen selectie van geluiden, tweemaal acht stuks, in twee banken onder de acht druktoetsen zetten, wat wel erg handig is; onmisbaar eigenlijk.

De geluiden zijn erg goed. Bij een jamsessie hoef je je er helemaal niet voor te schamen en als tweede klavier naast een volwaardige synth of stagepiano staat hij moeiteloos zijn mannetje. Leuk is dat het klankkarakter totaal anders is dan dat van de eerder genoemde Yamaha MX-serie. Waar de MX uitmunt in subtiele, akoestisch-achtige sounds, levert de Triton Taktile uitstekende synth-sounds, van heerlijke Minimoog-achtige leads tot supervette synthpads en -strings. Afgezien van een enkele sublieme e-piano missen de pianosounds over het algemeen wel wat detaillering. Of de Triton Taktile in de studio de tegenwoordig extreem

SPECIFICATIES

- 25 en 49 semigewogen toetsen (zonder aftertouch)
- 512 preset sounds (alleen Triton Taktile; data kan niet worden overschreven)
- pcm-sounds, 1 sound tegelijkertijd (alleen Triton Taktile)
- polyfonie: 80-stemmig (alleen Triton Taktile)
- arpeggiator: 6 types, 50 ritmische patronen
- drumpads: 16x aanslag-gevoelig (8x op Taktile 25)
- 8 schakelaars, 8 schuif-regelaars, 8 draaiknoppen
- 7 daw-transportknoppen: Marker, Forward, Rewind, Play, Stop, Rec, Cycle
- pitchbendwiel (toekenbaar), modulatiewiel (toekenbaar)
- compatible met Mackie Control-protocol
- presets (scenes): Cubase, Digital Performer, Ableton Live, Garageband/Logic, Pro Tools, Sonar
- touchpad: scale-modus, controle-modus, muis-bediening
- display: 128 x 64dot OEL (Organic Electroluminescent)
- voeding: via usb en usb-opladers (5V, 550mA of meer)
- aansluitingen: midi-in/uit (alleen midi-uit bij Triton Taktile), toekbare expressiepedaal, toekbare voetschakelaar (ondersteunt geen half indrukken), audio-uit (alleen Triton Taktile, stereo, mini-jack), usb (type B)
- afmetingen bxdxh, resp. 25 en 49 toetsen: 531x290x72mm (25 toetsen) en 750x290x83mm
- gewicht, resp. 25 en 49 toetsen: 2,5kg en 3,8kg

hoge kwaliteit van synthplug-ins gaat evenaren, durf ik te betwijfelen, maar dat hij je live, met zijn gewicht van 2,5 en 3,8kg, heel gelukkig gaat maken als extra synth, staat als een paal boven water. Lastig is wel dat de stereo-uitgang uitgevoerd is als mini-jack.

Conclusie

De sterke kanten van de Taktile 25 en 49 zijn ongetwijfeld de volstrekt probleemloze bediening en installatie, en het goede klavier. Sommige functies zijn wel erg simpel uitgevoerd, maar daar tegenover staat dat je ook niet snel in de problemen raakt. In dit marktsegment is heel veel te koop en een aantal concurrenten heeft meer bedieningsorganen en -functies, maar niemand heeft verder het inspirerende touchpad, waarmee je op heel intuïtieve manier zelf toe te kennen parameters van je softsynths kunt bedienen. Nu we het toch over softsynths hebben: de Taktiles worden geleverd met een rijk, maar vooral leuk pakket aan software. Naast limited versies van Korg's M1, Toontrack's EZdrummer en Reason kun je Session-versies AAS Lounge Lizard (uitstekende Rhodes), Ultra Analog

en Strum Acoustic downloaden. Een fijne verrassing daarbij is de uitstekende kwaliteit van UVI's Digital Synths: heerlijke digitale synths uit de jaren tachtig en negentig.

Die honderdtwintig euro extra voor de Triton Taktile zou ik alleen uitgeven als je 'm ook live wilt gebruiken, met een standaard usb-voeding overigens, of als je bijzonder gehecht bent aan de sounds van de legendarische Triton. Hoe dan ook: de Taktiles en de Triton Taktiles zijn zéér waardevolle toevoegingen aan een op zich overvol marktsegment. ■

HET OORDEEL

- + handig en supersimpel
- + multifunctioneel touchpad
- + goede sounds (Triton Taktile)
- + laag gewicht
- geen aftertouch
- mini-jackuitgang
- presetakkoord

